Meddig „ütjük" őket?

Ezt a kérdést a Szakszervezetek Megyei Tanácsának ülésén Érsek János, a Szegedi Cipógyár ü. b.-elnöke tette fel, miközben arról beszélt, hogy üzemükben nem hagynak nyugtot az októberi »nyöszörgőknek«. A szegedi üzemek mindennapi életében elemi erővel tör fel az óhaj: zárjuk már le októbert és teremtsünk nyugalmat! Vajon a Szegedi Cipógyárban nem ezt kívánja az egyén a közösség, az egész üzem érdeke? Az ü. b.-elnök kérdése sokat sejtető, amit az újság sem hagyhat szó nélkül.

November 4. után az ellenforradalmárokkal itt is az osztályharc törvénye szerint, keményen jártak el. Lehet, hogy így járnak el azokkal szemben is, akik bűnöket ugyan nem követtek el, de tévedtek, tévelygtek? Nehéz elhinni így első szóra a Szegedi Cipógyár párt- és gazdaságvezetőiről, hogy eltérve a párt helyes politikájától, nem akarnák október személyi vonatkozásait lezárni. Lássuk a való helyzetet!

November után a vállalatvezetés és a pártszervezet igen helyesen, a becsületes dolgozók felvilágosításával, s a tényleges ellenforradalmi elemek leleplezésével kezdte munkáját. A bűnösök közül jónéhánynak el kellett hagynia az üzemet. Nem is bánkódott utánuk senki, vagy csak nagyon kevesen. Különösen amikor azt látták, hogy a tévedőket viszont felvilágosítják, segítik, lehetőséget adnak nekik hibáik jóvátevére.

Kinek adjunk?

Hogyan lehet hát mégis, hogy Érsek János ü. b.-elnök szerint egyesek »mártírokká« váltak, most sem hagyják nyugton őket, még mindig ütéseket mérnek rájuk?

Valóban szóba került az elmúlt hetekben ismét egy-két dolgozó gyászos októberi szereplése, kijelentése, a sztrájk szervezésében kifejtett tevékenysége. Ez azonban nem rosszindulatú hánytorgatás volt, hanem a vitás kérdések eldöntésénél kellett egyet-mást ismételten elmondani. Milyen vitás kérdésekről volt szó? Itt is, mint másutt, a munkások kaptak kedvezményes tüzelő-utalványt. Az idén kevesebb jutott a Cipőgyárnak is, mint más esztendőben, ezért még nehezebb volt annak eldöntése, hogy kinek is adják, hiszen sok volt a jelentkező. Egyik-másik igényt az üzemi bizottság bírálta el, de a végső szó a vállalatvezetőé volt. Előfordult, hogy a vállalatvezető nézete nem egyezett az üzemi bizottság határozatával. Ebből aztán »ügyet« csinált az ü. b.-elnök azzal a felkiáltással, hogy korlátozzák a szakszervezet önállóságát, megkurtítják a bizalmiak jogait, akik helyeselték egy-egy fautalvány vagy segély juttatását.

A tüzelő-utalványokért sorra jelentkeztek a munkások. Köztük elsőknek, akik — bár lehet, hogy azóta megbánták —, tizenegy hónappal ezelőtt szóban temették a népi demokráciát, aktív tevékenységet fejtettek ki a munka megtagadására. Amikor hangoskodtak, nem törődtek azzal, hogy milyen gazdasági nehézség felé sodródik az ország. Sokáig nem gyógyultak még be az ellenforradalom okozta sebek népgazdaságunk testén. Nem oszthat az állam mind a két kezével segélyeket, kedvezményeket. Kik számíthattak arra joggal, hogy a kevés tüzelőutalványból kapnak? Csak a rászorultak, akik becsülettel helytálltak akkor is, amikor a munkáshatalom veszélyben volt. Dudás Ferencné kérését is elutasították. Nem az ü. b., hanem a vállalatvezetés. Ezzel ugyan Érsek egyetértett, de Dudásnét már másképp tájékoztatta: »Mi adnánk, de a vállalatvezetés nem járul hozzá.«

Ez év nyarán is elküldték a munkások gyermekeit üdültetni Nem annyit, mint más esztendőkben, s ezért néhány gyermeknek idehaza kellett maradnia. A többi között az üzem bádogosa is szerette volna, ha gyermeke kellemes néhány hetet a vállalat költségén üdülőben tölthet. Kérését az ü. b.-elnök pártfogolta, s hiába szavazta meg az üzemi bizottság, a vállalatvezetés nem járult hozzá, mert igen nagyhangú volt októberben az apa, s részes abban, hogy kevesebb anyagi erőnk van ilyen juttatásokra. Neki már úgy közölte az elutasító határozatot az ü. b.-elnök, hogy a pártszervezet nem járult hozzá.

Előnyben nem részesülhetnek

Az egyik betanított munkás, Sasváriné, lakástatarozásra kért előleget. Adunk, van pénz — kapta a választ az ü. b.-elnöktől. Valóban volt is pénz, de Sasváriné kérését is jól meghányták-vetették. Vajon adjanak-e neki, hiszen ő is ugyancsak verte a port a sztrájk mellett. Végülis megkapta a segélyt. Azóta sem nézték meg: mire is költötte ezt a pénzt? S közben akik lakásában jártak, elmondták: eszében sem volt tatarozni, de hát valamit kellett mondania, hogy pénzt kapjon. Érsekben mégis fullánk maradt, hogy lám, mi megszavaztuk, de a vállalatvezetés rosszindulatúan kezeli az ügyet, csak azért, hogy üsse a »hőbörgőket«. Vajon ütés-e az, ha most nem két kézzel nyújtják nekik a tüzelő-utalványt, az üdültetést gyermekeik részére, vagy a pénzbeli segélyt, — s esetleg egyszerűen nem is adnak nekik? Dudásné, Sasváriné és a többiek dolgoznak, senki sem háborgatja őket. Velük is, mint a többi jóhiszemű tévedőkkel, barátian foglalkoznak, senki sem igyekszik megfélemlíteni őket. Egyízben már megmondták nekik, milyen hibákat követtek el, hogy ezekkel számoljanak, s a jövőben igyekezzenek jóvátenni. A munkások szemében azért még úgy szerepelnek, mint »ellenzékiek«, bár lehet, hogy ők már »kormánypártiaknak« tartják magukat. Ügyeiket már lezárták, becsületes munkalehetőséget, s a megdolgozott munkáért megfelelő bért fizetnek nekik, részesülnek a munkásoknak általában kijáró juttatásokból. Rendkívüli segélyben — mint a tüzelőutalvány vagy pénzbeli juttatás — azonban nem részesítik őket. Ezt tartja »ütésnek« az ü. b.-elnök!?

A munkások igazságérzete diktálja

Azt mondja Érsek János: »Hogy akarják megnyerni ezeket az »ellenzékieke«, ha most nem adnak nekik ilyen különleges juttatásokat? Így ezek elfordulnak a rendszertől, mert nem kapnak«. Azzal azonban nem számol, hogy mit mondanának a becsületes munkások, akik rászorultak a juttatásra s a népi demokrácia mellett szálltak síkra, ha a »hőbörgők«-et, az ellenforradalmárokat támogatnák, akik maguk is kárt okoztak népgazdaságunknak. Jó lenne, ha ezek szavára is hallgatna az ü. b.-elnök! Vagy talán amazok fekszenek közelebb szívéhez? Erre a kérdésre néhányan az üzemben igennel válaszolnak, arra hivatkozva, hogy emlékeznek még október első napjaira, amikor még Érsek János is kikérte magának, ha elvtársnak szólították. Így utasította rendre a főkönyvelőt: »Talán nem tudja, hogy az elvtárs megszólítás örökre megszűnt?!«

Talán közel érzi szívükhöz a hibát elkövetőket, azért véli ütésnek, ha nem ők jutnak elsőnek kedvezményekhez. Próbálnák csak meg háttérbe szorítani a becsületes munkásokat, megsérteni igazságérzetüket! Biztosan oda csapnának a vállalatvezető asztalára és követelnék, hogy a proletárdiktatúra, az osztályharc szellemében vezessék a vállalatot! Érsek János elve a kommunista humanizmus eltúlzása lenne.

Mindez azonban nem jelentheti azt, hogy örökre kirekesztették a »hőbörgőket« a rendkívüli szociális juttatásokból, de most minden korlát nélkül őket részesíteni előnyben, ez egyet jelentene a becsületes emberek igazságérzetének megsértésével és osztályérdekeik elárulásával.

A 31-es körzet jelöltje: Pintér Aladárné tanítónő

— Élj sokáig Marika, légy jó tanuló, szófogadó kislány — így szólt kedvesen a tanító néni Mészáros Marikához, a tanítás megkezdése előtt.

— Honnan tudja a tanító néni, hogy ma van a névnapom? — nyitotta tágra Marika ragyogó szemét.

— Tanító néni mindent tud — nevetett vidáman —, úgy viselkedjetek! — fenyegette tréfásan kis tanítványait.

A gyerekek áhítattal néztek mindent tudó tanítójukra. Nagy ügybuzgalommal szedték elő füzeteiket. Két hete sincs, hogy átlépték az iskola küszöbét, de máris otthon érzik magukat. A kedves, mindig vidám tanító néni elfelejteti a legkisebb diákokkal, hogy a szigorú iskolában vannak. Ág Béla, Mészáros Marika, Tóth Laci, Szabó Jancsi és a többiek úgy mennek délutánonként a rókusi általános iskola zenei első osztályába, mintha hazamennének. Várja őket a kedves tanító néni.

Pintér Aladárné Rókus tanítója. Nó, nem olyan idős, hiszen első tanítványai még most búcsúztak az általános iskolától. Azért neveztem Rókus tanítójának, mert itt, ebben a városrészben született, élt, nevelkedett. A rókusi általános iskolában töltötte el gyakorló éveit, majd rövid megszakítás után ismét visszahelyezték ebbe az iskolába,

Mennyi szeretet, megértés, kedvesség, tudás kell ahhoz, hogy a sok apró, fegyelmezetlen gyerekből komoly tanuló legyen. Délutánonként 31 gyermek oktatását, nevelését végzi. Ebben nem merül ki iskolai munkája. Az iskola MSZMP alapszervezetének titkára. Kartársai és a szülők sok-sok kéréssel keresik fel a tanítónőt. Az iskolában előforduló problémákról ő értesül legelőször, s ha lehet, segít.

Ennyi munka is elég lenne egy törékeny asszony számára. Őt azonban különös anyagból gyúrták — ezt ő mondta tréfásan —, soha sem fáradt, ideges, pedig éppen elég gondja-baja van. De erről közvetlen munkatársai sem tudnak. Férje évek óta súlyos beteg. Édesanyja is. Tehát két beteget ápol. Ő a családfenntartó. Két gyermekével, Péterrel és Évivel sok a dolga. Leckeleellenőrzés, főzés, mosás, vasalás, stoppolás — mert ezt is ő végzi el. Ezenkívül még kertet is művel, hogy legyen zöldség, főznivaló a konyhán. Mennyi munka! És soha sem fáradt, mindig jókedvű. Valóban erős, szívós asszony.

Napi munkája elvégzése után jönnek a rókusiak. Egy kérvény megírásához kérnek segítséget, vissza szeretnék kérni a házat; hogyan induljanak el, befizették az adót, mégis kaptak felszólítást és ki tudná felsorolni a rókusiak ezer problémáját. Pintérné segít.

A rókusi iskolában gyűltek össze a 31-es körzet választói. Tanácstagot jelöltek. Egy idős asszony egyszerű, megható szavakkal Pintér Aladárné tanítónőt javasolta, valahogy így:

— Csupa lélek, csupa jóság. Jókedvet, örömet áraszt puszta jelenléte. Mindenkin jó szívvel segít.

Kilencen mondták el véleményüket. Egy édesapa gyermeke iskolai munkája alapján ismerte meg a tanítónőt, örömmel csatlakozott a javaslathoz. Többen jó társadalmi és politikai munkájáért jelölték. Ott voltak azok is, akiken segített, ők is elmondták Pintérnéről véleményüket. A választókörzet egyhangúan Pintér Aladárnét jelölte tanácstagnak.

Vasárnap a rókusi iskolában szavaznak rá a választói. Nagyon sajnálom, hogy elköltöztem Rókusról, a 31-es választókörzetből, sajnálom, hogy nem szavazhatok ilyen nagyszerű asszonyra.

(H-né)

Nagy aktivitásról tanúskodott a KISZ-titkárok tanfolyama

A KISZ városi bizottsága háromnapos tanfolyamot tartott a szegedi KISZ-titkárok részére. Rendkívül élénk vita alakult ki az egyes előadások elhangzása után, mely azt tükrözte: a szegedi KISZ-szervezetek vezetőit mélyrehatóan foglalkoztatják a párthatározat által kitűzött ifjúsági feladatok, a fiatalok nevelési kérdései, a KISZ első országos értekezletére való felkészülés. Egy-egy előadás után 15—18-an is felszólaltak, s gazdag eszmecserével, tettrekészséggel zárult a tanfolyam. A befejező vita után a KISZ városi bizottsága a Szalámigyár kerthelyiségében hangulatos esten látta vendégül a tanfolyam részvevőit.

Három békekölcsön-sorsolás lesz a jövő héten

Az idei békekölcsön-sorsolásokat a jövő héten kezdik meg. Szeptember 21-én és 22-én kerül sor az első, az ötödik és a hatodik békekölcsönhúzásra. Ezeken összesen 300 000 nyereményt sorsolnak ki, 75 millió forint értékben. Az összegben szerepel az I. békekölcsön törlesztése is.

A sorsolást a Zeneakadémián tartják. Szeptember 21-én délután 3 órakor az I. békekölcsönt sorsolják. Szeptember 22-én, vasárnap délelőtt 10 órakor az ötödik, utána pedig a hatodik békekölcsön nyereményeit húzzák.

Több ebéd — jobb minőség

A Keletmagyarországi Üzemélelmezési Vállalat kezelésében álló Apáthy-konyhának, amely az Eötvös utca és a Beloiannisz tér sarkán levő Apáthy-kollégium épületében működik, az új, most megkezdett tanévben lényegesen nagyobb feladatot kell megoldania. A József Attila-kollégiumban levő egyetemi menza ugyanis — hogy az egyetem és a főiskola hallgatóit minél jobban elláthassa — nem ad kihordásra ebédet. Ez a feladat az Apáthy-konyha dolgozóira hárul. Dicséretükre szolgáljon, az Apáthy-konyha dolgozói »jól állják a sarat«: *a tavalyi 800-zal szemben most 1500 főre főznek háromféle, háromfogásos ebédet naponta.* Vendégeik, az egyetem és néhány üzem dolgozói — akik közül sokan a konyha ízlésesen berendezett étkermében fogyasztják el a gusztusosan felszolgált ebédet — elégedettek, mert a minőségen és a választékon kívül az ételek *változatossága* is kifogástalan — eddig. Legfeljebb a sorbanállással eltöltött idő sokallható — s ez csökkenthető lenne, ha a József Attila kollégiumi konyha (javasoljuk!) továbbra is adna bizonyos mennyiségű kihordásos ebédet, mint korábban — de ez az összes (igaz, hogy a mai időszegény világban néha eléggé súlyos) probléma.

A konyha dolgozóinak munkája nemcsak minőségi, de mennyiségi is. *Reggel 6-tól kezdve nagyon kell igyekezniök, hogy fél tizenkettőre készen legyen az ebéd: késni nem szabad, nem lehet.* Ezzel azonban még nem ért véget a probléma, mert következik a »második félidő«, az ebédkiosztás, majd fél három után az »utolsó akkord«, a mosogatás és a takarítás — megállás nélkül. *Másnap újra kezdődik elölről az egész.*

S ők csinálják, napról napra, hétről hétre — lelkiismeretesen, jól.

— i.

Mielőtt felgördül a függöny...

Már csak egy nap választ el bennünket a Szegedi Nemzeti Színház nagy és ünnepélyes aktusától, az új színievad első bemutatójától. A díszlettervezők és díszletmunkások türelmes, hozzáértő igyekezete eredményeként már a főpróbára és a bemutatóra várnak ma a színpadi utcák, házak, szobák; vasaltan sorakoznak a tarka kosztümök; megtartották az első műszaki próbákat, s itt van már az első zárt vizsga, a főpróba ideje is a színészek számára.

A próbateremben eltöltött hosszú hetek lassan bemutatóra válnak.

Szeged közönsége

már korábban is értesült arról, hogy az év első bemutatója Móricz Zsigmond: Nem élhetek muzsikaszó nélkül című négyfelvonásos vígjátéka lesz. Az évi műsor összeállításánál és az első bemutató kiválasztásánál a színház igazgatósága igen körültekintően járhatott el, hiszen most ünnepelte a nagy írót országunk irodalmi közvéleménye és rajongó olvasótábora. A bemutatót, e tiszteletteljes szándék ismeretében, nyugodtan tekinthetjük úgy is, mint a nagy realista ünneplését, — halálának 15. évfordulója után.

Mielőtt a bemutatón felgördül a függöny, még sok csatát meg kell nyerni az üres nézőtérre ásítozó színpadon. Hátra van például még az igazi főpróba is. Az elsőre szerdán került sor. Ekkor találkozott először az a sok részletmunka, amit a sikeres bemutató érdekében a rendező, a színész, a díszletező, a jelmeztervező, a műszaki gárda... és a kultúra sok-sok névtelen katonája elvégzett. Ma, pénteken már az előadás igényeivel rendezik meg az utolsó főpróbát. Ekkor a közönség helyett még csak a rendező és a színházi szakemberek mondanak véleményt a hosszas készülődés eredményéről, de szombaton este 7 órakor már a legszigorúbb kritikus, a közönség előtt kell vizsgázni.

A bemutató előtt

olvasóink bizonyosan kíváncsiak arra is, hogy az első színházi estén kikkel találkoznak a főszerepekben. A Budapestről hozzánk szerződött Bodó György neve áll a színlap élén, Balázs alakítójaként. Mindjárt főszerepben mutatkozik be a közönségnek. Balogh Rózsa, Miklós Klára és Décsy Györgyi — régi kedves ismerőseink. Lakky József szintén sok emlékezetes alakítással lepte meg már eddig is a színházlátogatót. Rajtuk kívül a színház régi és új művészeinek népes táborával találkozunk a sok szereplőjű darabban.

Az első bemutatót hamarosan újabbak követik. A Kamaraegyüttes szombaton, vasárnap és hétfőn tartja a Mandragora főpróbáit, s kedden az új Kamaraszínházban is benépesedik a nézőtér és a színpad. Igaz, ez egyelőre csak ígéret, hiszen a színház munkásai csupán elsején kezdhették meg a Horváth Mihály utcai terem átalakítását,

Az új kamaraszínház

kialakítását. Új színpad, világítóberendezés, öltözők, festés, tatarozás, nézőtér megépítése — mind-mind erre a terminusra esett. Mégis meglesz?

A munkások határozott igennel felelnek — s miért kételkednénk szavukban, mikor azt kell tapasztalni, hogy éjjel-nappal dolgoznak.

De még ez sem minden. Apró és nagy munka tornyosodik ilyenkor a színház minden szögletében, s mindazt el kell végezni a bemutatóig, hogy mire a nézők elfoglalják a székeket, a legkényelmesebb szórakozási lehetőségeket élvezzék és őszinte tapssal jutalmazzák a színészt, a rendezőt és a művelődés minden szerény munkását.

Két üzemi MSZBT-szervezet közös hajókirándulása

A Szegedi Konzervgyár és a Szegedi Ruhagyár Magyar—Szovjet Baráti Társaságának alapszervezete közös kirándulást szervez tagjai és az üzem valamennyi dolgozója számára. Vasárnap korán reggel hajóval Mártélyra utaznak el és terveik szerint este 7 órakor jönnek majd vissza. A kellemes mártélyi üdülőhelyre egésznapos szórakozást, a legkülönfélébb társasjátékokat szervezték meg a kiránduláson résztvevők számára. Igen jó kezdeményezés ez mindkét üzem MSZBT-szervezete részéről, s a dolgozók örömmel fogadták a kitűnő gondolatot.

Előadás a telepátiáról és az okkult jelenségekről

A telepátia, azaz távoli események megérzése, gyakori témája a mindennapi beszédnek. Sokan hivatkoznak arra, hogy megérezték egy távollévő hozzátartozójuk betegségét, vagy halálát, sokan hivatkoznak egyes események előre való megérzésére is. Nem ritkák a népszórakoztató jellegű, telepátikus, »gondolatolvasó« mutatványok sem, különösen a Horthy-időkben voltak ezek divatosak hazánkban is, amikor is a »gondolatolvasó« bűvészek igen sok pénzt húztak ki a hiszékenyek zsebéből.

A telepátia kérdéséről azonban vannak tudományos jellegű, objektív igényű vizsgálódások is. Néhány évvel ezelőtt három szovjet vezető pszichológus is közös közleményben sürgette e témakör tudományos kivizsgálását, s elkülönítését a mindennapi babonától.

A telepátia történetéről, az egyes esetek kritikai elemzéséről, a legújabb tudományos álláspontokról rendez előadást az Ismeretterjesztő Társulat szegedi titkársága ma, pénteken este 7 órai kezdettel a Juhász Gyula Művelődési Otthonban (Vörösmarty utca 7.). Előadó: Király József egyetemi adjunktus.